

***Sygn. akt II A. Kzw 1508/17***

## **POSTANOWIENIE**

***Dnia 5 września 2017r.***

***Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:***

***Przewodniczący-Sędzia Sądu Apelacyjnego Grzegorz Kapera***

***Protokolant Paulina Pańczyk***

***po rozpoznaniu***

***zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego P. R.***

***na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu***

***z dnia 10 lipca 2017r. (sygn. akt V Kow – el 655/17)***

***w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności***

***poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego***

***na podst. art. 437 § 1 k.p.k.***

***postanowił:***

***uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi***

***Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania***

## **UZASADNIENIE**

Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 10 lipca 2017r. odmówił skazanemu P. R. udzielenia zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżył obrońca skazanego P. R..

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 i 3 k.p.k. zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, że system dozoru elektronicznego nie jest wystarczającym środkiem do osiągnięcia wobec skazanego celu zapobiegawczego i wychowawczego kary pozbawienia wolności i odwołanie się w tym zakresie przez Sąd I instancji do okoliczności, które miały miejsce przed prawomocnym skazaniem P. R., skazanie P. R. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej Wydział II Karny z dnia 24 maja 2016r. sygn. akt II K 220/16 i brak zapłaty grzywny orzeczonej tym wyrokiem świadczy o lekceważącym stosunku skazanego do porządku prawnego i prawomocnych orzeczeń sądowych,
2. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 43 la § 1 k.k.w. w zw. z art. 67 § 1 k.k.w. przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że system dozoru elektronicznego nie jest środkiem wystarczającym do osiągnięcia wobec skazanego celów kary.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, ewentualnie o
2. uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy w całości Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy skazanego P. R. zasługuje na uwzględnienie.

Nie przesądzając ostatecznego rozstrzygnięcia, stwierdzić trzeba, że Sąd nie wziął pod uwagę i nie wyjaśnił wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, a jego ocena w zakresie zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana w sposób pobieżny i zbyt dowolny.

Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd odmówił skazanemu udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego z uwagi na jego postawę świadczącą o braku refleksji na temat własnego postępowania, a także nadmiernie zajął się okolicznościami, które przecież były już analizowane przez sąd skazujący P. R.. Natomiast w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia brakuje rozważań dotyczących instytucji wykonywania kary poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego. Takie uzasadnienie musi budzić sprzeciw. Jak już wyżej zostało powiedziane, właściwa selekcja jest kluczowym warunkiem powodzenia programów stosowania dozoru elektronicznego. Głównym kryterium tej selekcji jest oczywiście całokształt okoliczności związanych z osobą skazanego, wpływających na jego prognozę kryminologiczną - jego postawa, właściwości osobiste, sytuacja życiowa, środowisko rodzinne i domowe, sytuacja majątkowa itd. Ustalając, czy do osiągnięcia celów kary pozbawienia wolności wystarczające będzie odbycie jej w formie dozoru elektronicznego (art. 43la § 1 pkt 2 k.k.w.), należy mieć na uwadze cele tej kary określone w art. 67 k.k.w. Kodeks karny wykonawczy przewiduje znacznie węższy zakres celów wykonywania kary pozbawienia wolności niż dyrektywy wymiaru kary wymienione w art. 53 § 1 k.k., a więc celów, którym ma służyć wymiar kary. W postępowaniu wykonawczym „znika” stopień winy, stopień społecznej szkodliwości czynu, a także społeczne oddziaływanie kary. Podstawowym celem wykonywania kary pozbawienia wolności jest cel zapobiegawczy i wychowawczy, a więc to, co jest nazywane prewencją szczególną. Został on jednoznacznie wyartykułowany w art. 67 k.k.w. jako wzbudzanie w skazanym woli współdziałania w kształtowaniu jego społecznie pożądanych postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego, a zatem powstrzymania się od powrotu do przestępstwa. Jest to cel niejako perspektywiczny, dalekosiężny, mający szansę realizacji w przyszłości, po odbyciu kary.

Wymóg rozważenia względów bezpieczeństwa, stopnia demoralizacji, a także innych szczególnych okoliczności w sprawie o zezwolenie na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego i ocena, czy nie przemawiają one za potrzebą osadzenia skazanego w zakładzie karnym, ma zagwarantować wyeliminowanie skazanych, którzy mogą na wolności stanowić niebezpieczeństwo dla społecznie chronionych wartości.

Przy uwzględnianiu „stopnia demoralizacji” skazanego jako jednej z przesłanek oceny, czy zasadne jest udzielenie mu zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 43 la § 2 k.k.w.), należy mieć na uwadze właściwe rozumienie tego pojęcia i jego pojemność. Pojęcie to może nasuwać pewne wątpliwości, ale uogólniając, można powiedzieć, że demoralizacja uzewnętrznia się w różnorodnych negatywnych zachowaniach naruszających przyjęte normy prawne i społeczne. Zadaniem sądu penitencjarnego jest zatem ocena, na ile stopień tak rozumianej demoralizacji umożliwi wykonanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Tej oceny w uzasadnieniu postanowienia Sądu I instancji brak.

Należało też oceniając, czy skazany zasługuje na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego do kolejnej przesłanki określonej w art. 43 la § 2 k.k.w. „inne szczególne okoliczności”, mogące stanowić przeciwwskazanie odbywania kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego, zostały

sformułowane w art. 43la § 2 k.k.w. jako klauzula generalna, pozostawiająca sądowi penitencjarnemu w każdym indywidualnym przypadku swobodę oceny, czy takie okoliczności mają miejsce. Należy jedynie zwrócić uwagę na właściwe rozumienie pojęcia „szczególne” poprzez wskazanie jego synonimów (nietypowe, niezwykle, wyjątkowe, specyficzne, nieprzeciętne). W tej sytuacji należy przyjąć, że „szczególne okoliczności”, o których mowa we wskazanym przepisie to zarówno okoliczności dotyczące osoby skazanego, jak też czynu, za który został skazany. W tym drugim przypadku, podobnie jak w sprawach o warunkowe przedterminowe zwolnienie, szczególne okoliczności mogą odnosić się do czynu, ale tylko w takim ich rozumieniu, które wyklucza ocenę i różnicowanie rodzaju czynu; chodzi raczej o okoliczności jego popełnienia charakteryzujące osobowość sprawcy, którą przejawiał popełniając przestępstwo. Ma to znaczenie dla negatywnej prognozy. Obowiązkiem sądu jest więc wskazanie, jakie okoliczności, rozumiane jako fakty, zdarzenia, sytuacje i stany towarzyszące popełnieniu czynu, wpłynęły na negatywną charakterystykę osobowości skazanego. Samo opisanie okoliczności czynu przypisanego skazanemu w wyroku, nawet drastycznych, tego wymogu nie spełnia, gdyż okoliczności te były już rozpatrywane przez sąd meriti i miały znaczenie dla sądowego wymiaru kary.

Wydanie postanowienia o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego ma charakter fakultatywny i jest oparte na ocenie sądu co do zasadności i celowości uwzględnienia wniosku w tym przedmiocie, opartej na przesłankach wskazanych w ustawie. Jeżeli sąd penitencjarny nie udziela zezwolenia, ma obowiązek wykazać dlaczego, mimo istnienia przesłanek określonych w art. 43la § 1, 2 i 3 k.k.w., nie uwzględnił wniosku. Tego w treści zaskarżonego postanowienia brakuje.

Sąd I instancji nie odniósł się w sposób wystarczający do wywiadu kuratora sądowego z dnia 25 czerwca 2017r. Te wszystkie fakty implikują wniosek, iż Sąd Okręgowy niedostatecznie przeanalizował okoliczności mające istotne znaczenie w sprawie niniejszej, jak również jedynie wybiórczo ocenił materiał dowodowy, którym dysponował.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał za konieczne uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym orzekaniu Sąd wnikliwie rozważy wszystkie okoliczności mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie należycie uzasadni swoje rozstrzygnięcie.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.